

กองสาธารณสุข
เลขรับที่ ๒๓๔-๑
วันที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๖๖
เขต
ด่วนที่สุด
ที่ ๐๐๓๓.๐๑๐ / ๑๐๖๗๗

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
รับที่ ๑๐๙๙๖
วันที่ ๑๖ พ.ย. ๒๕๖๖
เวลา.....น.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
ต.น้ำซึม อ.เมือง จ.อุทัยธานี ๖๑๐๐๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อม เฝ้าระวัง ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก
เรียน นายกองการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำแนะนำในการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก จำนวน ๑ ชุด
๒. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังและสอบสวนโรคไข้หวัดนก จำนวน ๑ ชุด

เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกในคนชนิด H5N1 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม-๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ พบรายงานผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง มีผู้ป่วยสะสมจำนวน ๘๗๘ ราย เสียชีวิต ๔๘๕ ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ ๕๒ ต่อประชากรแสนคน และพบเหตุการณ์สัตว์ปีกป่วยตายด้วยโรคไข้หวัดนกในหลายทวีปทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับพบผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกในประเทศเพื่อนบ้าน ในราชอาณาจักรกัมพูชา ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์-๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๔ ราย เสียชีวิต ๓ ราย โดยมีประวัติสัมผัสสัตว์ปีกป่วยตาย ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ แต่ประเทศไทยมีการค้าขายบริเวณชายแดน มีการเคลื่อนย้าย นำเข้าสัตว์ หรือซากสัตว์ ส่วนภายในประเทศ มีการเลี้ยงสัตว์ปีกในหลายพื้นที่นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยว และผู้เดินทางเข้า-ออก ประเทศอย่างต่อเนื่อง จึงมีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดการแพร่เชื้อผ่านผู้เดินทางได้ และทำให้ประเทศมีความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนกได้

กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแล้ว ถึงแม้ประเทศไทย ยังไม่มีรายงานพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์การสอบสวนการระบาดของโรคไข้หวัดนก แต่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกบริเวณแนวชายแดน มีการเดินทางเข้า-ออก ทั้งทางบก เรือ และอากาศ จึงอาจมีการนำเชื้อผ่านผู้เดินทางทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนกเป็นวงกว้างในประเทศได้ ดังนั้น จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมโดยดำเนินการตามมาตรการสำคัญในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้หวัดนกทั้งในคนและสัตว์อย่างเข้มข้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ขอส่งแนวทางดังกล่าวมายังหน่วยงานของท่าน และให้ดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้หวัดนกทั้งในคนและสัตว์อย่างเข้มข้น รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวีป สมัครการโต)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ด้านบริการทางวิชาการ
รักษาราชการแทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ
โทร. ๐ ๕๖๕๑ ๑๕๖๕ ต่อ ๒๐๔
โทรสาร ๐ ๕๖๕๑ ๑๓๒๗

คำแนะนำในการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก (Avian Influenza)

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส Avian Influenza ชนิด A ซึ่งมีผลต่อระบบทางเดินหายใจ ติดต่อจากการสัมผัสกับสัตว์ปีกป่วยโดยตรง และสัมผัสสารคัดหลั่งจากสัตว์ที่ป่วย เช่น อุจจาระ น้ำมูก น้ำตา น้ำลายของสัตว์ที่ป่วย และมักเอามือมาสัมผัสกับหน้า จมูก หรือปากตนเอง ทำให้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย หรือโดยทางอ้อมจากการสัมผัสกับสารคัดหลั่งที่ฟุ้งกระจายในบรรยากาศโดยรอบจากการกระพือปีก การสะบัดหัว ของสัตว์ปีกที่ป่วย มีระยะฟักตัว 2-7 วัน อาการที่พบ มีไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย มีน้ำมูก ไอ เจ็บคอ ในรายที่มีอาการแทรกซ้อนรุนแรง อาจทำให้ระบบหายใจล้มเหลว จนถึงเสียชีวิตได้ในที่สุด ซึ่งพบผู้ที่เสียชีวิต หลังจากมีอาการ 9 – 10 วัน โดยเฉพาะในเด็ก และผู้สูงอายุ การรักษา ผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรงรักษา ตามอาการ และการรักษาแบบประคับประคอง ในรายที่พบมีอาการปอดอักเสบแพทย์จะพิจารณาให้ยาต้านไวรัส Oseltamivir สำหรับสัตว์ปีกที่ป่วย มักมีอาการชอุบผอม ไม่กินอาหาร ขนยุ่ง ขนร่วง ซึม และอาจตายกระทันหัน หรืออาจพบการตายผิดปกติเป็นจำนวนมาก

ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก กรมควบคุมโรคจึงได้จัดทำคำแนะนำสำหรับ ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ที่อาจมีโอกาสมือสัมผัสสัตว์ปีก และอาจได้รับเชื้อจนอาจเกิดอาการป่วยด้วย โรคไข้หวัดนกได้ ได้แก่ เกษตรกร ผู้เดินทางไปต่างประเทศ ครู และนักเรียน ในโรงเรียนที่มีโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งมักมีการเลี้ยงเป็ด และไก่ เพื่อนำไข่ไก่ ไปจัดทำอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน เป็นต้น ดังคำแนะนำต่อไปนี้

การป้องกันสำหรับประชาชนทั่วไป

1. รับประทานเนื้อไก่ และไข่ที่ปรุงสุก
2. หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ปีกที่ป่วย หรือตาย
3. หากต้องสัมผัสกับสัตว์ปีกในระยะที่มีการระบาดในพื้นที่ให้สวมหน้ากากอนามัย หรือสวมถุงมือเพื่อป้องกันการสัมผัสสารคัดหลั่งจากสัตว์ที่ป่วย เช่น อุจจาระ น้ำมูก น้ำตา น้ำลายของสัตว์ที่ป่วย
4. ห้ามนำซากสัตว์ปีกที่ป่วยตายไปปรุงอาหาร หรือให้สัตว์อื่นกิน
5. ล้างมือทุกครั้งหลังจากสัมผัสสัตว์ปีก หรือสารคัดหลั่งของสัตว์ปีกด้วยน้ำ และสบู่
6. หากมีอาการ ไข้ ไอ โดยเฉพาะผู้ที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ปีก ได้แก่ เป็ด ไก่ หรืออาชีพขนส่ง ขำแหละ และขายสัตว์ปีก หรือเกี่ยวข้องกับซากสัตว์ ให้รีบไปพบแพทย์ พร้อมแจ้งประวัติการสัมผัสสัตว์ปีก

กลุ่มเสี่ยง คือ เกษตรกร นักเรียนที่ในโรงเรียนมีการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน ผู้ที่มีอาชีพใกล้ชิด และคลุกคลีกับสัตว์ปีก เช่น ผู้เลี้ยง ช่างแหะ ขนส่ง ขนย้าย ผู้ขายสัตว์ปีก ซากสัตว์ปีก และบุคลากรทางการแพทย์

คำแนะนำการป้องกันตนเองของเกษตรกร

1. หากมีไก่ เป็ดป่วย หรือตายไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ให้รีบปรึกษาเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่ทันที
2. ต้องไม่นำไก่ เป็ด ที่ป่วย หรือตายออกมาจำหน่าย
3. ทำลายสัตว์ปีกตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่สัตว์อื่นหรือคน
4. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ต้องป้องกันสัตว์ปีกของตนเองไม่ให้ติดเชื้อไข้หวัดนก โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

ผู้เดินทางไปต่างประเทศ

ประชาชนที่เดินทางไปยังพื้นที่ที่พบการเกิดโรค สามารถเดินทางไปยังพื้นที่ดังกล่าวได้ตามปกติ ทั้งนี้

1. ควรรับประทานอาหารปรุงสุก
2. ล้างมือบ่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนรับประทานอาหาร ในชีวิตประจำวัน
3. ให้หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ปีก
4. หากจะไปตลาดค้าสัตว์มีชีวิตควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ รวมทั้งพื้นผิวที่สัตว์เหล่านั้นอยู่
5. หากมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ให้รีบไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติการสัมผัสสัตว์ปีก และประวัติการเดินทางไปยังพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค

คำแนะนำสำหรับสถานศึกษา

แนวทางปฏิบัติสำหรับครู

1. หมั่นสังเกตอาการผิดปกติของสัตว์ปีกในโรงเรียน และนักเรียน หรือหากพบนักเรียนมีอาการไข้ และมีโอกาสสัมผัสสัตว์ปีก ให้แจ้งผู้ปกครองนำเด็กนักเรียน พบแพทย์เพื่อรับการรักษาที่เหมาะสมต่อไป และแจ้งประวัติสัมผัสสัตว์ปีก และแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เพื่อดำเนินการสอบสวนโรคต่อไป
2. หากพบสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทันที และรอเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ ห้ามเคลื่อนย้ายหรือจับสัตว์ป่วยตายไปฝัง ทิ้งลงคลอง บ่อ หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ (หากมีความจำเป็นต้องสัมผัสสัตว์ ควรสวมถุงมือยาง ถ้าไม่มี อาจใช้ถุงพลาสติกแบบหนาสวมมือ โดยไม่ต้องจับสัตว์ด้วยมือเปล่า รวมทั้งล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำ ไม่นำมือมาลูบหน้า จมูกหรือปาก)

แนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียน

1. หากพบสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติให้แจ้งครู/ผู้ปกครอง ไม่จับสัตว์ปีกป่วยตายเอง ไม่นำสัตว์ปีกที่ป่วยตายหรือไข่จากสัตว์ปีกที่ป่วย/ตายมารับประทาน และหากมีอาการไข้ ภายใน 2 สัปดาห์ ให้แจ้งครู/ผู้ปกครอง

2 ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำทุกครั้ง หลังจากสัมผัสสัตว์ปีกและสิ่งคัดหลั่งจากสัตว์ปีก ไม่นำมือมาลูบหน้า จมูก หรือปาก หลังสัมผัสสัตว์ปีก

สามารถติดตามแนวทาง คำแนะนำ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน ได้ที่สายด่วน กรมควบคุมโรค หมายเลข ๑๔๒๒ หรือเว็บไซต์กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค (<http://beid.ddc.moph.go.th>)

รวบรวมและเรียบเรียงโดย : กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค